

לתולדות רבינו הש"ך זצ"ל

לכבוד הקובץ החורני החשוב והנפלא "קובץ בית אהרן וישראל" ירושלים.

כידוע לכל מי שמצוי מעט בקורות תולדותיהם של רבותינו ראשוני האחרונים כהש"ך והט"ז ורבותיהם שהדיעות אודותם שהגיעונו דלות מאוד הן ורבות מהן מסתמכות על אגדות שאין להם כל בסיס, ולעיתים מופרכות מיסודן.

[דוגמא היא המעשיה המפורסמת אודות בת הש"ך שנשכית ונפתה ע"י ר' מאניש שנשאה לאשה ולימים נפגשה עם אביה הש"ך. והרי לפנינו לשון ר' מאניש חתן הש"ך בהקדמתו לש"ך חו"מ "ואשא חן וחסד, בעיני פינת יקר מוסד, אכן פינה ואבן הראשה, ויתן את בתו לי לאשה", הרי פירכא על הספור מתחילתו...]

והנה בעוסקי בתולדות הש"ך שנכתבו לפני מאה שנה ע"י ח.ד. פרידברג בקונטרס "כתר כהונה" (דרהוביץ תרנ"ח) ראיתי שהוא מציין לשני בנים שהיו לש"ך, האחד הוא הג"ר משה כ"ץ, הוא המו"ל ס' נקודות הכסף (פפד"א תל"ז), והשני הוא ר' מאיר כ"ץ "ויכתוב גם הוא הערות מחוכמות לנקודות הכסף, אשר מהם נראה רב חילו באורייתא" (לשון כתר כהונה עמ' 28).

אולם המעיין בהקדמת נקודות הכסף יראה מבואר שהג"ר משה כ"ץ הוא ניהו המוסיף הערות על דברי אביו המחבר [ומופיעות בדרכי בספר נקה"כ בפתחה "הגה"ה"] ואין כל זכר לשמו של ר' מאיר. כמו"כ הרבה ממעתיקי תולדות הש"ך שניכר שנסתמכו על הקונטרס "כתר כהונה" הנ"ל כמו ס' "דעת קדושים" (ראה עמ' 190) ובקונטרס "בית טוביה" שבראש ס' "ברכת כהן" ועוד, אינם מזכירים את ר' מאיר כ"ץ בין בניו ובנותיו של הש"ך, ש"מ שלא קיבלו את דבריו.

ועתה נרפס לאחרונה בקובץ "ישורון" (אלול תשס"ג) כתב יחוס עתיק לצאצאי משפחת הרמ"א והש"ך ושם מופיע [עמ' תשל"ט] "בני הגאון מו"ה שבתי בעהמ"ח "ש"ך" הנ"ל, האחד מ"ה משה חתן מו"ה זלמן מקאלש ומה"ו יצחק חתן הראש מו"ה משה פינר וכו'" וא"כ איפוא, שוב רואים שלא היה לו בן בשם מאיר, וצ"ע אם אכן יש מקור בר סמכא לדברי ה"כתר כהונה" בדבר בן נוסף לש"ך.

אגב, לגבי בניו של ר' מאיר כ"ץ, המפורסם הוא בנו ר' יצחק כ"ץ המו"ל ספר "גבורות אנשים" (דעסוי תנ"ז). שממנו מסתעפת משפחת רבנים רבת ענפים בשם "רפופורט" [אין קשר כלל למשפחת "רפאפורט" העתיקה]. אולם בספר "שלומי אמוני ישראל" (אודיסה תרנ"ט) ח"ב עמ' 45 מספר ר' שלמה יצחק הלפרין אב"ד טרניפול שר' משה כ"ץ נשא בזו"ר את בתו של ר' מנחם מנדל מרגליות ולידה לו שני בנים ואח"כ זווגם לא עלה יפה הרי שהיו לו עוד שני בנים מלבד בנו הג"ר יצחק כ"ץ.

וראיתי במגילת יוחסין (שנכתבה בתשמ"ז ע"י ר' שלום חיים שמואל אויערבך נ"י) שמופיעה שם שולשלת זו: להג"ר משה כ"ץ בן הש"ך היה בן בשם ר' שמשון כ"ץ רובין, ולו בן בשם הג"ר שבתי הכהן רובין אב"ד דולהינוב [עיר בבילורוסיה, סמוכה למינסק] ולו בן בשם הג"ר יהודה ליב הכהן רובין מוילנא.

בינתיים לא מצאתי פרטים נוספים בקשר לשולשלת זו, ואשמח אם יודיעוני.

בברכה

חיים צבי הכהן רובין